

Seimo kontrolierių ĮSTATYMAS

Įstatymas	VIII-950	1998 12 03	Valstybės žinios, 1998, Nr. 110-3024		
1998 12 03 Priėmė: Lietuvos Respublikos Seimas		Įsigalioja nuo 1998 12 16			
<u>Susiję dokumentai</u>	<u>Pakeitimai</u>	<u>Aktualios redakcijos</u>	<u>Vertimai</u>	<u>Susiję Europos Sąjungos teisės aktai</u>	Originalus Microsoft Word 2000 formato tekstas
Aprašantieji terminai: priežiūros institucija, Seimo kontrolierius, tarpininkas, vidaus tvarkos taisyklės					

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIŲ

ĮSTATYMAS

1998 m. gruodžio 3 d. Nr. VIII-950
Vilnius

I DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių (toliau - Seimo kontrolieriai) veiklos teisinius pagrindus, taip pat Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos (toliau - Seimo kontrolierių įstaiga) organizacinę struktūrą ir įgaliojimus.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Pareigūnas** - valstybės valdžios ir valdymo institucijos darbuotojas, savivaldybės vykdomosios institucijos atstovas, savivaldybės administracijos darbuotojas ar įgaliotas asmuo, atliekantis organizacines, tvarkomasias ar administracines funkcijas.

2. **Piktnaudžiavimas** - tokie pareigūno veiksmai ar neveikimas, kai tarnybinė padėtis naudojama ne tarnybos interesais arba ne pagal įstatymus bei kitus teisės aktus, arba savanaudiškais tikslais (neteisėtai pasisavinamas ar kitiems perleidžiamas svetimas turtas, lėšos ir t.t.) ar dėl kitokių asmeninių paskatų (keršto, pavydo, karjerizmo, neteisėtų paslaugų teikimo ir t.t.), taip pat tokie pareigūno veiksmai, kai viršijami suteikti įgaliojimai ar savavaliaujama.

3. **Biurokratizmas** - tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės sistemingai laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti žinyboms pavaldžius dalykus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t.t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.

3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos teisiniai pagrindai

Seimo kontrolieriai savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo įstatymu, kitais įstatymais, tarptautinėmis sutartimis ir susitarimais.

II DALIS

SEIMO KONTROLIERIUS

4 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriama skundai

1. Seimo kontrolieriai tiria piliečių skundus dėl valdžios, valdymo, savivaldos, karinių bei joms prilygintų institucijų pareigūnų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo. Karinėms institucijoms prilyginamos Krašto apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Valstybės saugumo departamentas ir jiems pavaldžios institucijos.

2. Seimo kontrolieriai netiria Respublikos Prezidento, Seimo narių, Ministro Pirmininko, Vyriausybės (kaip kolegialios institucijos), valstybės kontrolieriaus ir Konstitucinio Teismo ir kitų teismų teisėjų veiklos, vietos savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos, taip pat prokurorų, tardytojų ir kvotėjų procesinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo.

3. Seimo kontrolieriai netiria skundų, kylančių iš darbo teisinių santykių, skundų, kuriuos turi nagrinėti teismas, taip pat netikrina teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo.

5 straipsnis. Seimo kontrolieriui keliami reikalavimai

Seimo kontrolieriumi gali būti skiriamas nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos pilietis, turintis aukštąjį teisinį išsimokslinimą ir ne mažesnę kaip 5 metų teisinio darbo arba darbo valstybės valdžios bei valdymo institucijose stažą.

6 straipsnis. Seimo kontrolierių skyrimas

1. Seimo kontrolierius skiria Seimas 4 metams iš kandidatų, kuriuos pateikia Seimo Pirmininkas.

2. Seimo Pirmininkas, teikdamas Seimo kontrolierių kandidatūras, nurodo, kokių pareigūnų veiklai tirti jie skiriami.

3. Seimas, nurodydamas kiekvieno kontrolieriaus veiklos sritį, skiria 5 Seimo kontrolierius: 2 valstybės įstaigų pareigūnų, 1 karinių ir joms prilygintų institucijų pareigūnų ir 2 vietos savivaldybių įstaigų pareigūnų veiklai tirti.

4. Seimo kontrolieriui mirus ar atleidus jį iš pareigų šio įstatymo 7 straipsnyje nurodytais atvejais, Seimas skiria naują Seimo kontrolierių visai kadencijai.

5. Seimo kontrolierių kadencijų skaičius neribojamas.

7 straipsnis. Seimo kontrolieriaus įgaliojimų pasibaigimas

1. Visų Seimo narių balsų dauguma Seimo kontrolierius atleidžiamas iš pareigų:

- 1) paties prašymu;
- 2) pasibaigus įgaliojimų laikui;
- 3) sukakus įstatymo nustatytam valstybinių socialinio draudimo pensijų senatvės amžiui;
- 4) kai negali eiti pareigų dėl sveikatos būklės, t.y. per vienerius kalendorinius metus kontrolierius serga ilgiau kaip 4 mėnesius iš eilės arba jei suseraga liga, kliudančia eiti savo pareigas, jeigu dėl to yra gauta sveikatos apsaugos ministro sudarytos gydytojų komisijos išvada;

5) kai dėl jo įsiteisėja apkaltinamasis teismo nuosprendis;

6) kai daugiau kaip pusė visų Seimo narių pareiškia nepasitikėjimą juo.

2. Seimo kontrolierių įgaliojimai gali būti nutraukti tik šio įstatymo numatytais pagrindais.

3. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytais atvejais Seimo kontrolierius eina pareigas tol, kol į jo vietą paskiriamas kitas Seimo kontrolierius.

8 straipsnis. Pagrindiniai Seimo kontrolierių veiklos principai

1. Seimo kontrolierių teisės ir pareigos yra lygios. Kiekvienas iš jų veikia savarankiškai.

2. Seimo kontrolieriai savo veiklą grindžia teisėtumo, nešališkumo ir viešumo principais.

9 straipsnis. Draudimai Seimo kontrolieriams

Seimo kontrolieriaus pareigos nesuderinamos su jokiais kitomis pareigomis valstybės įstaigose ir organizacijose, taip pat su darbu verslo, komercijos bei kitose privačiose įstaigose ar įmonėse. Seimo kontrolierius negali gauti kitą atlyginimą, išskyrus jam nustatytąjį pagal einamas pareigas bei užmokestį už kūrybinę veiklą. Seimo kontrolieriaus atlyginimu už kūrybinę veiklą laikomas autorinis honoraras už meno kūrinius bei jų atlikimą, už publikacijas bei knygas, už medžiagą radijo bei televizijos laidoms, taip pat atlygis už pedagoginę bei mokslinę veiklą.

III DALIS

SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTAIGA

10 straipsnis. Seimo kontrolierių įstaiga

Seimo kontrolierių įstaiga yra savarankiška valstybės institucija. Ji yra juridinis asmuo, turintis atsiskaitomąją sąskaitą banke ir antspaudą su Lietuvos valstybės herbu bei pavadinimu “Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaiga” ir finansuojamas iš valstybės biudžeto. Už Seimo kontrolierių įstaigos antspaudo naudojimą ir saugojimą atsako Seimo kontrolierių įstaigos vadovas.

11 straipsnis. Seimo kontrolierių įstaigos struktūra

1. Seimo kontrolierių įstaigą sudaro Seimo kontrolieriai, Seimo kontrolierių įstaigos valdyba, Seimo kontrolierių padėjėjai, skyriai, taip pat kiti padaliniai, kuriuos tvirtina Seimo kontrolierių įstaigos valdyba.

2. Seimo kontrolierių įstaigai vadovauja Seimo kontrolierių įstaigos vadovas. Jeigu Seimo kontrolieriaus - įstaigos vadovo - nėra, jį pavaduoja vyriausias pagal amžių Seimo kontrolierius.

3. Seimo kontrolierių įstaigos padalinių funkcijas ir įstaigos darbuotojų kompetenciją nustato Seimo kontrolierių įstaigos reglamentas, kurį tvirtina Seimo kontrolierių įstaigos valdyba.

IV DALIS

SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTAIGOS VALDYBA

12 straipsnis. Seimo kontrolierių įstaigos valdyba

1. Seimo kontrolierių įstaigos valdybą sudaro Seimo kontrolieriai.
2. Seimo kontrolierių įstaigos valdyba:
  - 1) svarsto svarbiausius Seimo kontrolierių veiklos klausimus bei kitus Seimo kontrolierių teikiamus klausimus;
  - 2) tvirtina Seimo kontrolierių, tiriančių piliečių skundus dėl valstybės ir savivaldybių įstaigų, pasiskirstymą veiklos sritimis, nurodydama kiekvieno kontrolieriaus veiklos sritį;
  - 3) priima sprendimus Seimo kontrolierių įstaigos skyrių darbo organizavimo klausimais;
  - 4) tvirtina Seimo kontrolierių įstaigos reglamentą;
  - 5) teikia siūlymus dėl Seimo kontrolierių įstaigos finansavimo;
  - 6) tvirtina Seimo kontrolierių įstaigos struktūrą, etatų sąrašą bei atlyginimų koeficientus, vadovaudamasi Vyriausybės nustatytais koeficientų dydžiais;
  - 7) materialiai skatina Seimo kontrolierių įstaigos darbuotojus;
  - 8) pritaria Seimo kontrolierių metinėms ataskaitoms;
  - 9) siunčia Seimo kontrolierius bei įstaigos darbuotojus į užsienio komandiruotes ar stažuotes, taip pat į ilgesnes kaip vienas mėnuo komandiruotes ar stažuotes Lietuvoje.

13 straipsnis. Seimo kontrolierių įstaigos valdybos darbo tvarka

1. Valdybos posėdžiams pirmininkauja Seimo kontrolierių įstaigos vadovas, o jeigu jo nėra, - vyriausias pagal amžių Seimo kontrolierius.
2. Seimo kontrolierių įstaigos valdyba savo kompetencijos klausimais leidžia nutarimus, kurie priimami valdybos narių balsų dauguma.
3. Seimo kontrolierių įstaigos valdybos darbo tvarką nustato Seimo kontrolierių įstaigos reglamentas.

V DALIS

SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTAIGOS VADOVAS

14 straipsnis. Seimo kontrolierių įstaigos vadovas

1. Seimo Pirmininko teikimu Seimas skiria Seimo kontrolierių įstaigos vadovu vieną iš paskirtų Seimo kontrolierių.

2. Seimo kontrolierių įstaigos vadovas, be tiesioginių kontrolieriaus pareigų, atlieka ir šias funkcijas:

- 1) šaukia valdybos posėdžius ir jiems pirmininkauja;
  - 2) vadovauja įstaigos darbui ir jai atstovauja;
  - 3) Seimo kontrolierių teikimu priima Seimo kontrolierių padėjėjus ir atleidžia juos iš pareigų;
  - 4) priima ir atleidžia kitus įstaigos darbuotojus;
  - 5) prižiūri įstaigos darbuotojų darbą ir priima sprendimus Seimo kontrolierių įstaigos darbui gerinti;
  - 6) nustato darbuotojų atlyginimus pagal Seimo kontrolierių valdybos patvirtintus atlyginimų koeficientus;
  - 7) suteikia Seimo kontrolieriams ir darbuotojams atostogas;
  - 8) sprendžia klausimus dėl Seimo kontrolierių bei įstaigos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, siunčia juos į stažuotes ir į komandiruotes;
  - 9) teikia valdybai tvirtinti Seimo kontrolierių įstaigos struktūrą, etatų sąrašus ir atlyginimų koeficientus;
  - 10) skiria darbuotojams drausmines nuobaudas;
  - 11) siūlo valdybai nustatyti darbuotojų atlyginimų priedus bei premijas;
  - 12) organizuoja metų ataskaitų Seimui rengimą;
  - 13) paveda laikinai eiti kitam kontrolieriui pareigas to kontrolieriaus, kuris dėl ligos, atostogų, išvykimo į užsienį ar kitų priežasčių negali eiti savo pareigų;
  - 14) paveda tirti konkretų skundą kitam tos pačios kategorijos skundus tiriančiam Seimo kontrolieriui, jeigu privalantis tirti tą skundą kontrolierius dėl giminystės ryšių ar kitų priežasčių negali nešališkai jo tirti, o jeigu šis negali, - bet kuriam kitam Seimo kontrolieriui.
3. Seimo kontrolierių įstaigos vadovas savo kompetenciją įgyvendina leisdamas įsakymus.

VI DALIS

SKUNDŲ PRIĖMIMAS IR TYRIMAS

15 straipsnis. Skundų pateikimas ir priėmimas

1. Kiekvienas pilietis turi teisę pateikti Seimo kontrolieriui skundą dėl valstybės ar savivaldybės institucijos, priskirtos kontrolieriaus kompetencijai, pareigūno piktnaudžiavimo ar biurokratizmo.

2. Seimo kontrolierius taip pat tiria Seimo narių jam perduotus Lietuvos Respublikos piliečių skundus, kurie atitinka šio įstatymo reikalavimus, taip pat gali tirti užsienio valstybių piliečių bei asmenų be pilietybės skundus.

3. Skundai paprastai paduodami raštu. Skundų registravimo bei apyvartos tvarką nustato Seimo kontrolierių įstaigos reglamentas.

4. Jeigu skundas gautas žodžiu, telefonu arba Seimo kontrolierius nustatė pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo požymius iš spaudos ir kitų visuomenės informavimo priemonių bei iš kitokių šaltinių, Seimo kontrolierius gali pradėti tyrimą savo iniciatyva.

5. Piliečių kreipimaisi žodžiu ar raštu, kuriuose neskundžiami pareigūnai, o prašoma paaiškinti, suteikti kitą informaciją ar pageidaujamus dokumentus ir t.t., nelaikomi skundais ir apskaitomi atskirai Seimo kontrolierių įstaigos reglamento nustatyta tvarka. Seimo kontrolierius gali atsisakyti paaiškinti, suteikti kitą informaciją, pageidaujamus dokumentus ar pan.

16 straipsnis. Skundo reikalavimai

1. Skunde nurodoma:

1) adresatas - Seimo kontrolierių įstaiga (Seimo kontrolierius);

2) pareiškėjo vardas, pavardė ir adresas;

3) apskundžiamų pareigūnų vardai, pavardės ir pareigos, įstaiga, kurioje jie dirba;

4) skundžiamo sprendimo arba skundžiamų veiksmų apibūdinimas, jų padarymo laikas ir aplinkybės;

5) suformuluotas prašymas Seimo kontrolieriui;

6) skundo surašymo data ir pareiškėjo parašas.

2. Prie skundo gali būti pridedama:

1) ginčijamo sprendimo nuorašas;

2) turimi įrodymai ar jų aprašymas;

3) siūlomų apklausti asmenų sąrašas, nurodant jų adresus ir kokias aplinkybes kiekvienas iš jų gali patvirtinti.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos skundo formos nesilaikymas ar rekvizitų nenurodymas negali būti pagrindu atsisakyti nagrinėti skundą, išskyrus atvejus, kai neįmanoma pradėti tyrimo dėl duomenų trūkumo, o pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašymu jų nepateikia.

17 straipsnis. Skundų padavimo terminas

Skundams paduoti nustatomas vienerių metų nuo skundžiamų veiksmų padarymo terminas. Skundai, paduoti praėjus šiam terminui, nenagrinėjami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip.

18 straipsnis. Anoniminiai skundai

Anoniminiai skundai nenagrinėjami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip.

19 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

1. Seimo kontrolierius atsisako nagrinėti skundą ir ne vėliau kaip per 7 dienas grąžina jį pareiškėjui, jeigu:

- 1) padaro išvadą, kad skundo dalykas yra mažareikšmis;
- 2) skundas paduotas praėjus šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytam terminui;
- 3) skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolieriai netiria;
- 4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas, yra nagrinėjamas teisme arba pagal įstatymus turi būti nagrinėjamas teisme;
- 5) dėl skundo dalyko yra priimtas procesinis sprendimas iškelti baudžiamąją bylą, atsisakyti iškelti baudžiamąją bylą arba nutraukti baudžiamąją bylą.

2. Jeigu pareiškėjui skundas grąžinamas, turi būti nurodyti atsisakymo jį nagrinėti pagrindai. Tais atvejais, kai skundas nepriskirtas Seimo kontrolierių kompetencijai, atsisakyme nagrinėti nurodoma, į kokią instituciją tuo klausimu galėtų kreiptis pareiškėjas.

3. Po ištyrimo pakartotinai paduotas skundas nenagrinėjamas, išskyrus atvejus, kai nurodoma naujų aplinkybių ar pateikiama naujų faktų.

4. Jeigu skundo tyrimo metu išaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės arba jeigu pareiškėjas nepateikia duomenų, be kurių neįmanoma pradėti skundą tirti, skundas paliekamas nenagrinėtu.

5. Jeigu privalantis nagrinėti skundą Seimo kontrolierius dėl giminystės ryšių ar kitų priežasčių negali nešališkai jo nagrinėti, jis atsisako nagrinėti skundą ir jį perduoda Seimo kontrolierių įstaigos vadovui.

6. Jeigu gaunamas pareiškėjo prašymas nenagrinėti skundo, Seimo kontrolierius atsisako nagrinėti skundą ir jį grąžina pareiškėjui. Seimo kontrolierius gali padaryti prie skundo buvusių dokumentų kopijas bei pradėti tyrimą savo iniciatyva.

20 straipsnis. Skundo ištyrimo terminai

Skundas turi būti ištirtas ir pareiškėjui atsakyta per 3 mėnesius nuo skundo gavimo dienos. Prireikus Seimo kontrolierius tyrimo terminą gali pratęsti iki 6 mėnesių, apie tai pareiškėjas informuojamas.

21 straipsnis. Skundo tyrimas

1. Seimo kontrolierius, tirdamas skundą, išsiaiškina:

1) ar priimti skunde minimi sprendimai, ar buvo skundžiama veika (veiksmai ar neveikimas, elgsena);

2) kuo remiantis ir kokiomis aplinkybėmis tai padaryta;

3) ar skunde minimi sprendimai arba veiksmai prieštarauja įstatymams bei kitiems teisės aktams, ar pareigūno veikoje yra piktnaudžiavimo arba biurokratizmo;

4) kokie pareigūnai padarė pažeidimų, dėl kokių priežasčių (ar tikslų) tai padaryta ir kokia konkrečių pareigūnų kaltė, kaip padarę pažeidimą pareigūnai aiškina savo veiksmus;

5) kokie faktai ar įrodymai patvirtina padarytą nusižengimą;

6) visas objektyvias priežastis, sąlygojančias pareigūnų piktnaudžiavimą ir (ar) biurokratizmą.

2. Baigus nagrinėti skundą, surašoma pažyma, kurioje nurodoma tyrimo metu išaiškintos aplinkybės, surinkti įrodymai bei pareigūno veikos juridinis įvertinimas. Pažymą pasirašo Seimo kontrolierius. Su tyrimo rezultatais, išsiunčiant arba įteikiant pažymos nuorašą, supažindinamas skundo autorius, įstaigos, kurioje buvo atliekamas tyrimas, vadovas bei pareigūnas, kurio veiksmai buvo tiriami, o prireikus - ir aukštesnės pagal pavaldumą institucijos vadovas, kitos institucijos ar asmenys. Tais atvejais, kai pažymoje yra žinių apie įstatymų saugomas paslaptis, siunčiama ne visa pažyma.

22 straipsnis. Seimo kontrolieriaus sprendimai

1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, gali priimti sprendimą:

1) perduoti medžiagą tardymo organams, kai aptinkami nusikaltimo požymiai;

2) pareikšti ieškinį teisme dėl kaltų piktnaudžiavimu ar biurokratizmu pareigūnų atleidimo iš užimamų pareigų;

3) pareikšti ieškinį teisme, kad būtų kompensuojami moraliniai ar materialiniai nuostoliai, kuriuos patyrė asmuo dėl pareigūnų padarytų pažeidimų;

4) siūlyti kolegialiai institucijai ar pareigūnui įstatymų nustatyta tvarka panaikinti, sustabdyti ar pakeisti įstatymams bei kitiems teisės aktams prieštaraujančius sprendimus ar siūlyti priimti sprendimus, kurie nepriimti dėl piktnaudžiavimo ar biurokratizmo;

5) siūlyti kolegialiai institucijai, įstaigos vadovui ar aukštesniajai institucijai skirti nusižengusiems pareigūnams drausmines nuobaudas;

6) siūlyti prokurorui įstatymo nustatyta tvarka rengti medžiagą civilinei bylai teisme iškelti, jeigu nustato, kad pažeisti neveiksnių, ribotai veiksnų, invalidų, nepilnamečių bei kitų asmenų, turinčių ribotas galimybes ginti savo teises, interesai;

7) atkreipti pareigūnų dėmesį į aplaidumą darbe, įstatymų nesilaikymą, tarnybinės etikos pažeidimą ar biurokratizmą ir siūlyti imtis priemonių, kad būtų pašalinti įstatymo pažeidimai, jų priežastys ir sąlygos;

8) siūlyti, kad įstatymų nustatyta tvarka būtų kompensuojami moraliniai ar materialiniai nuostoliai, kuriuos patyrė asmuo dėl pareigūnų padarytų pažeidimų;

9) atmesti skundą, kai nepasitvirtina jame nurodyti pažeidimai;

10) pranešti Seimui ar Respublikos Prezidentui apie ministrų ar kitų Seimui ar Respublikos Prezidentui atskaitingų pareigūnų (išskyrus 4 straipsnio 2 dalyje išvardytuosius) padarytus pažeidimus.

2. Laikas, per kurį buvo tirtas skundas, neįskaitomas į darbo įstatymuose nustatytą senaties terminą drausminei nuobaudai skirti.

3. Seimo kontrolieriaus siūlymą panaikinti, pakeisti ar priimti sprendimą, pašalinti įstatymo pažeidimus, jų priežastis ir sąlygas, privalo nagrinėti institucija ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas adresuojamas.

4. Teismo sprendimas Seimo kontrolieriaus siūlymu atleisti iš užimamų pareigų kaltus piktnaudžiavimu ar biurokratizmu pareigūnus privalomas darbdaviui ir yra pagrindas nutraukti darbo sutartį.

23 straipsnis. Išvadų pateikimas

Šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodyti pareigūnai gali kreiptis į Seimo kontrolierių prašydami pateikti išvadą, ar sprendimai nesukels pasekmių, kurios vėliau galėtų būti apskųstos Seimo kontrolieriui. Seimo kontrolierius gali atsisakyti pateikti tokią išvadą.

24 straipsnis. Pareiga saugoti valstybės, profesines ir kitas įstatymų saugomas paslaptis

Seimo kontrolieriai ir Seimo kontrolierių įstaigos darbuotojai privalo išsaugoti valstybės, profesines ar kitas įstatymų saugomas paslaptis, kurias sužinojo eidami savo tarnybines pareigas. Ši pareiga galioja ir asmenims, nedirbantiems Seimo kontrolierių įstaigoje, bet dalyvavusiems tiriant skundą.

VII DALIS
SEIMO KONTROLIERIŲ METŲ ATASKAITOS
IR JŲ VEIKLOS VIEŠUMAS

25 straipsnis. Metų ataskaitų pateikimas ir svarstymas Seime

1. Seimo kontrolieriai kasmet iki kovo 15 dienos raštu pateikia Seimui praėjusių kalendorinių metų darbo ataskaitą, kuri turi būti paskelbta ir nagrinėjama Seime.

2. Tuo pat metu pateikiamas ir svarstomas Seime Žmogaus ir piliečio teisių bei tautybių reikalų komiteto pranešimas apie Seimo kontrolierių įstaigos veiklą ir siūlymai šios įstaigos veiklai pagerinti.

26 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos viešumas

1. Seimo kontrolieriai teikia informaciją visuomenės informavimo priemonėms apie savo veiklą bei pareigūnų piktnaudžiavimo arba biurokratizmo atvejus.

2. Neteikiama informacija, kuri yra neskelbtina pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

VIII DALIS
SEIMO KONTROLIERIŲ VEIKLOS IR KITOS GARANTIJOS

27 straipsnis. Seimo kontrolierių nepriklausomumas nuo kitų institucijų

Seimo kontrolieriai, vykdydami savo funkcijas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais bei tarptautinėmis sutartimis ir susitarimais ir yra nepriklausomi.

28 straipsnis. Seimo kontrolieriaus teisės

1. Seimo kontrolierius, atlikdamas savo pareigas, turi teisę:

1) reikalauti nedelsiant pateikti informaciją, medžiagą ir dokumentus, būtinus savo funkcijoms atlikti, taip pat susipažinti su neskelbtiniais bei valstybės paslaptį sudarančiais dokumentais. Prireikus įgyvendinti šią teisę pasitelkiami policijos pareigūnai ir surašomas atitinkamas aktas apie dokumentų paėmimą;

2) įeiti į kontroliuojamų įmonių, įstaigų, organizacijų patalpas ir nekliudomai matytis bei kalbėtis su jose esančiais asmenimis. Į karinių bei joms prilygintų institucijų teritoriją ir patalpas įeinama, lydint šių institucijų pareigūnams;

3) reikalauti, kad pareigūnai, kurių veikla tiriama, pasiaiškintų raštu ar žodžiu;

- 4) apklausti pareigūnus ir kitus asmenis;
  - 5) dalyvauti Seimo, Vyriausybės, kitų valstybės bei savivaldybių institucijų posėdžiuose, kai svarstomi klausimai, susiję su Seimo kontrolierių veikla;
  - 6) pasitelkti Vyriausybės įstaigų, taip pat ministerijų, apskričių bei savivaldybių pareigūnus ir ekspertus;
  - 7) informuoti Seimą, Vyriausybę ar atitinkamos savivaldybės tarybą apie šiurkščius įstatymų pažeidimus arba įstatymų ar kitų teisės aktų trūkumus, prieštaravimus ar spragas;
  - 8) siūlyti Seimui, Vyriausybei ar kitoms valstybės institucijoms, kad būtų pakeisti įstatymai ar kiti norminiai aktai, varžantys žmogaus teises ir laisves.
2. Seimo kontrolierių padėjėjai yra valdininkai. Tirdami skundą Seimo kontrolieriaus pavedimu, jie turi šio straipsnio 1 dalies 1-4 punktuose išvardytas teises, išskyrus teisę pasitelkti policijos pareigūnus.

29 straipsnis. Seimo kontrolierių reikalavimų privalomumas

1. Valstybės ir savivaldybių įstaigos bei jų tarnautojai privalo Seimo kontrolierių reikalavimu nedelsdami pateikti jiems informaciją, dokumentus ir medžiagą, būtinus kontrolierių funkcijoms atlikti.
2. Nagrinėdamas skundą, Seimo kontrolierius turi teisę kreiptis į pareigūną, kurio veikla nagrinėjama, prašydamas šį pasiaiškinti per Seimo kontrolieriaus nustatytą terminą. Jeigu pasiaiškinimas nepateikiamas, Seimo kontrolierius turi teisę kreiptis į aukštesnį pareigūną (kolegialų organą), kuris privalo išreikalauti pasiaiškinimą arba pats paaiškinti per Seimo kontrolieriaus nustatytą terminą.
3. Asmenys, trukdantys Seimo kontrolieriui vykdyti savo pareigas, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

30 straipsnis. Seimo kontrolierių darbo apmokėjimas ir garantijos

1. Seimo kontrolieriui mokamas Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamo praėjusio mėnesio Lietuvos Respublikos ūkio vidutinio darbo užmokesčio (VDU) 5 dydžių atlyginimas. Seimo kontrolierių įstaigos vadovas ar laikinai jį pavaduojantis kontrolierius gauna 10 procentų didesnį atlyginimą negu Seimo kontrolieriaus atlyginimas. Kiti priedai ar premijos Seimo kontrolieriams nemokami.
2. Seimo kontrolieriui, atleidžiamam iš pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui, išmokama 1 mėnesio atlyginimo dydžio išeitinė pašalpa. Seimo kontrolieriui, atleidžiamam iš pareigų sukakus įstatymo nustatytam valstybinių socialinio draudimo pensijų senatvės amžiui ar kai jis negali eiti

pareigų dėl sveikatos būklės, išmokama 2 mėnesių atlyginimų dydžio išėtinė pašalpa. Seimo kontrolieriui mirus, jo šeimai išmokama 2 mėnesių atlyginimų dydžio išėtinė pašalpa. Išėtinė pašalpa mokama iš Seimo kontrolierių įstaigai skirtų valstybės biudžeto lėšų. Atleidus Seimo kontrolierių paties prašymu ar kai dėl jo įsiteisėja apkaltinamasis teismo nuosprendis, ar kai daugiau kaip pusė Seimo narių pareiškia nepasitikėjimą juo, išėtinė pašalpa nemokama.

3. Atleidus Seimo kontrolierių iš pareigų, išskyrus, kai dėl jo įsiteisėja apkaltinamasis teismo nuosprendis ar kai daugiau kaip pusė Seimo narių pareiškia nepasitikėjimą juo, Seimo kontrolieriui turi būti suteiktas iki tol turėtas darbas (pareigos) valstybės įmonėje, įstaigoje ar organizacijoje, išskyrus Vyriausybės nario, teisėjo ir renkamas pareigas. Jei buvusios pareigos panaikintos arba įmonė, įstaiga ar organizacija likviduota, turi būti suteiktas kitas tolygus darbas (pareigos) toje pačioje įmonėje, įstaigoje, organizacijoje arba, jeigu buvęs Seimo kontrolierius sutinka, kitoje valstybės įmonėje, įstaigoje, organizacijoje. Seimo kontrolierius taip pat turi teisę kreiptis į Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministeriją, kuri turi informuoti buvusį Seimo kontrolierių apie laisvas valdininkų darbo vietas jo nuolatinėje gyvenamojoje vietoje. Prašymą suteikti iki tol turėtą arba tolygų darbą (pareigas) valstybės įmonėje, įstaigoje, organizacijoje Seimo kontrolierius privalo pateikti jos vadovui ne vėliau kaip per 10 dienų nuo jo atleidimo iš Seimo kontrolieriaus pareigų dienos. Apie galimybę patenkinti prašymą suteikti iki tol turėtą arba tolygų darbą (pareigas) valstybės įmonėje, įstaigoje, organizacijoje buvusiam Seimo kontrolieriui turi būti pranešta per 10 dienų nuo prašymo gavimo dienos.

X DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

Įsigaliojus šiam įstatymui, pripažįstami netekusiais galios 1994 m. sausio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymas (Žin., 1994, Nr.22-345) ir 1995 m. vasario 22 d. Lietuvos Respublikos įstatymas "Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos statuto patvirtinimo" (Žin., 1995, Nr.19-434).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS